

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ต่อเนื่อง) สำหรับพยาบาลชั้นกลาง ศึกษาความเป็นไปได้ของการนำองค์ประกอบหลักสูตรที่ศึกษาได้ไปใช้จริงตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

การดำเนินการวิจัยได้กำหนดไว้ 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ต่อเนื่อง) สำหรับพยาบาลชั้นกลาง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่เป็นแพทย์ พยาบาลชั้นกลาง อาจารย์พยาบาล และผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร จำนวน 24 ท่าน ใช้วิธีสุ่มโดยการคิดสัดส่วน 2:1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง จำนวน 8 ข้อ ซึ่งมีข้อความครอบคลุมองค์ประกอบหลักสูตร 5 ด้าน ได้แก่ ด้านปรัชญาหลักสูตร วัตถุประสงค์หลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการประเมินผล การเรียน ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์และทำการวิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาความเป็นไปได้ของการนำองค์ประกอบหลักสูตรที่ศึกษาได้ไปใช้จริง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมจาก 24 ท่าน เป็น 10 ท่าน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยนำเอาข้อความองค์ประกอบหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ต่อเนื่อง) ที่ศึกษาได้ในขั้นตอนที่ 1 มาสร้างเป็นแบบสอบถามที่มีข้อความครอบคลุมองค์ประกอบหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ต่อเนื่อง) 5 ด้าน จำนวนทั้งสิ้น 80 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าชนิด 5 ระดับ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำองค์ประกอบหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต(ต่อเนื่อง) ไปใช้ให้กับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถสรุปตามวัตถุประสงค์การวิจัย ได้ดังนี้

1. องค์ประกอบหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ต่อเนื่อง) สำหรับพยาบาลชั้นกลาง ผลการวิจัยเป็นดังนี้

1.1 ปรัชญาหลักสูตร มีดังนี้

ด้านวิชาชีพพยาบาล

ปรัชญาควรระบุความเชื่อเกี่ยวกับ คน สุขภาพ และสิ่งแวดล้อม พยาบาลมีหน้าที่ให้บริการสุขภาพอนามัยทั้งรายบุคคล ครอบครัว และชุมชน การพยาบาลเป็นการดูแลผู้รับบริการทั้งในด้านการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสุขภาพของประชาชน

ด้านการจัดการศึกษาพยาบาล

การพยาบาลเป็นวิชาชีพที่ช่วยเหลือมนุษย์ทั้งในภาวะปกติและภาวะเจ็บป่วย การจัดการศึกษาพยาบาลเป็นกระบวนการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถสูงขึ้น

ด้านคุณลักษณะผู้สำเร็จการศึกษา

ผู้สำเร็จการศึกษาต้องมีความสามารถในการให้บริการ ผู้สำเร็จการศึกษาต้องมีคุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบ เป็นพลเมืองดี คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาต้องมีความเป็นผู้นำ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีมนุษยสัมพันธ์ดี

1.2 วัตถุประสงค์หลักสูตร ได้แก่ 1) มีความจงรักภักดีต่อชาติ 2) ปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้กระบวนการพยาบาล 3) ให้การดูแลสุขภาพอนามัยทั้งในด้านการส่งเสริม การป้องกันโรค การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสุขภาพของประชาชนทุกเพศวัย 4) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และร่วมมือประสานงานกับหน่วยงานอื่นได้ 5) มีคุณธรรมจริยธรรม 6) สอน แนะนำ และให้คำปรึกษาด้านสุขภาพอนามัยแก่ประชาชนทั่วไปได้ 7) มีความรับผิดชอบต่อวิชาชีพ และสังคม 8) เป็นผู้นำทีมการพยาบาลได้ 9) ศึกษาต่อระดับสูงได้ 10) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

1.3 โครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วย 2 หมวดวิชา คือ หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป และหมวดวิชาเฉพาะ

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป ได้แก่ วิชาภาษาอังกฤษ ชีวเคมี สถิติเบื้องต้น ภาษาฝรั่งเศส การสื่อสาร ฟิสิกส์ สังคมวิทยา ปรัชญาเบื้องต้น การเมือง

หมวดวิชาเฉพาะ ได้แก่ การพยาบาลเด็ก การพยาบาลอายุรศาสตร์ การพยาบาลศัลยศาสตร์ การพยาบาลสูติ-นรีเวช การบริหารการพยาบาล พยาธิสรีรวิทยา กระบวนการพยาบาล จริยศาสตร์สำหรับพยาบาล การพยาบาลอนามัยชุมชน การพยาบาลผู้สูง

อายุ ภายวิภาคศาสตร์ และสรีรวิทยา สุขภาพจิต และการพยาบาลจิตเวช การวิจัยทางการพยาบาล ทฤษฎีการพยาบาล จิตวิทยาพัฒนาการ

1.4 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ได้แก่ การจัดมอบหมายงานให้นักศึกษา การจัดการเรียนการสอนแบบฝึกปฏิบัติ การจัดการเรียนการสอนจากกรณีศึกษา การจัดการเรียนการสอนแบบฝึกปฏิบัติ การจัดการเรียนการสอนจากกรณีศึกษา การจัดให้ฝึกปฏิบัติในสถานบริการ สุขภาพ จัดให้ฝึกปฏิบัติในชุมชน จัดการเรียนการสอนแบบสัมมนา จัดให้ผู้เรียนฝึกเสนอโครงการ จัดให้มีการศึกษาคูงาน จัดวิธีการสอนแบบบรรยาย จัดการเรียนการสอนแบบกลุ่มแก้ปัญหา และจัดการสอนโดยให้นักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

1.5 การประเมินผล ได้แก่ พิจารณาจากผลงานของผู้เรียนรายบุคคล ให้ผู้นิเทศ ประเมินผู้เรียน มีการประเมินรวบยอดก่อนจบการศึกษา พิจารณาจากความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ให้มีการพิจารณาจากผลการสอบภาคปฏิบัติ ให้มีการพิจารณาจากความประพฤติ ให้ผู้เรียนประเมินตนเอง ให้ผู้เรียนประเมินผู้เรียนในกลุ่มเดียวกัน ให้มีการพิจารณาจากการสอบปากเปล่า

2. การศึกษาความเป็นไปได้ของการนำองค์ประกอบหลักสูตรไปใช้จริง ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ผลการวิจัยพบว่า

2.1 ปรัชญาหลักสูตร สรุปว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นด้วยในการนำไปใช้จริง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$)

2.2 วัตถุประสงค์หลักสูตร สรุปว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นด้วยในการนำไปใช้จริง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$)

2.3 โครงสร้างหลักสูตร สรุปว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นด้วยในการนำไปใช้จริงอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$)

2.4 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สรุปว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นด้วยในการนำไปใช้จริงอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$)

2.5 การประเมินผลการเรียน สรุปว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นด้วยในการนำไปใช้จริงอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$)

อภิปรายผล

ตอนที่ 1 องค์ประกอบของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ต่อเนื่อง) สำหรับพยาบาล-
ชั้นกลาง

1. ปรัชญาของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ต่อเนื่อง) ผลการวิจัยพบว่าปรัชญาของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงสาธารณสุขของลาว ในฐานะองค์การหลักที่รับผิดชอบสุขภาพอนามัยของประชาชน ซึ่งกล่าวว่าการผลิตบุคลากรทางการพยาบาลของกระทรวงสาธารณสุขผลิตขึ้นเพื่อไปให้บริหารสุขภาพอนามัยแก่ประชาชนโดยปฏิบัติการกิจในด้านการส่งเสริมสุขภาพการป้องกันโรค การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสมรรถภาพ

ปรัชญาของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ต่อเนื่อง) ที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้จะมีลักษณะเป็นไปตามแนวโน้มของปรัชญาการศึกษาพยาบาลที่ บีวิส (Bevis, 1979: 100 อ้างใน ลดาวัลย์ ภูมิวิชชเวช, 2528: 93) ได้กล่าวไว้คือ ปรัชญาอัตถิภาวะมนุษย์นิยมจะมีความสำคัญในการจัดการศึกษาพยาบาลมากขึ้น ปรัชญานี้จะเป็นแนวคิดสำคัญของหลักสูตร คือจะให้ความสำคัญที่สุดกับคนและสิ่งแวดล้อม ลักษณะการพยาบาลจึงเป็นการพยาบาลทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม ซึ่งรวมถึงครอบครัว และชุมชนของผู้รับบริการด้วย ปรัชญาของหลักสูตรที่ได้จากการศึกษาซึ่งระบุความเชื่อของมโนคติ 3 ด้าน คือ ด้านวิชาชีพพยาบาล ด้านการศึกษาพยาบาล และด้านคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา มีสาระสำคัญตรงตามที่ยุ่่นำทางการศึกษาพยาบาลได้เห็นพ้องต้องกัน ในคราวจัดสัมมนาพยาบาลศาสตรศึกษาแห่งชาติครั้งที่ 1 ในปี พ.ศ. 2530 (กอบกุล พันธุ์เจริญวรกุล, 2531: 38)

2. วัตถุประสงค์หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ต่อเนื่อง) จากผลการวิจัยครั้งนี้ มี 10 ข้อ ครอบคลุมความสามารถของพยาบาลวิชาชีพ 3 ด้าน คือ ความสามารถเชิงวิชาชีพในการให้บริการพยาบาล ความสามารถในการพัฒนาตนเองและแสวงหาความรู้ และความสามารถในการที่จะดำรงชีวิตเป็นพลเมืองดีของสังคม ดังที่ ไช่มุกข์ วิเชียรเจริญ (2539: 13) กล่าวว่า การกำหนดจุดมุ่งหมายของการศึกษาจะต้องมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถ 3 ด้านคือ ความสามารถในการเป็นพลเมืองดี ความสามารถในการใช้ความรู้ประกอบอาชีพ และความสามารถในการพัฒนาตนเอง สำหรับงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า พฤติกรรมที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของ หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ต่อเนื่อง) นั้นเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับวิชาชีพพยาบาล เพราะจะเป็นแนวทางในการกำหนดคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา ตามความต้องการของสังคม

3. โครงสร้างหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า เมื่อพิจารณาในหมวดวิชาต่าง ๆ ในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปกลุ่มวิชาภาษา นอกจากวิชาภาษาฝรั่งเศสแล้วได้เพิ่มความสำคัญในวิชาภาษาอังกฤษอีก ซึ่งตรงกับทิศทางในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์สู่ความเป็นสากล ต้องพัฒนาการติดต่อสื่อสารด้วยภาษาสากล ซึ่งในปัจจุบันใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลัก ทักษะภาษาอังกฤษจึงจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับบุคลากรสาธารณสุข ซึ่งสอดคล้องกับ ละออ หุตางกูล (2534) ที่กล่าวว่า ในสังคมที่เปิดรับนานาชาติมากขึ้น บัณฑิตพยาบาลจะต้องมีความรู้ทางวัฒนธรรมของชาติอื่น และมีความสามารถสื่อสารด้วยภาษาที่ใช้มากในสากล โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ เนื่องจากกระแสโลกาภิวัตน์และความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยเฉพาะการติดต่อสื่อสารทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากล ดังนั้น ความสามารถทางภาษาอังกฤษจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ

ในหมวดวิชาเฉพาะ ซึ่งประกอบด้วยวิชาการพยาบาลที่วางลำดับตามวงจรชีวิตและจากง่ายไปสู่ความซับซ้อน เน้นที่การดูแลสุขภาพแบบองค์รวม ให้ความสำคัญกับบุคคล ครอบครัว และชุมชน เพราะประชาชนจะมีบทบาทร่วมกันในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาสุขภาพของตนมากยิ่งขึ้น โดยภาพรวมของวิชาการพยาบาลจะมีความต่อเนื่องกันมาจากหลักสูตรพยาบาลชั้นกลาง

ในหมวดวิชาเลือกเสรี ไม่ได้มีการระบุวิชาชัดเจน ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์พบว่า กระทรวงสาธารณสุขยังไม่มีเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร และระบบบริหารหลักสูตรยังมีข้อจำกัดหลายอย่าง จึงทำให้มีปัญหาในการที่จะจัดหมวดวิชาเลือกเสรีให้แก่นักศึกษา ซึ่งจะต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น

4. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ จากการวิจัยครั้งนี้สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนได้ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ประกอบด้วย วิธีการสอนและการจัดกิจกรรมรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ การจัดมอบหมายงานให้นักศึกษา การจัดการเรียนการสอน แบบฝึกปฏิบัติ การจัดการเรียนการสอนจากกรณีศึกษา การจัดให้ฝึกในสถานบริการสุขภาพ จัดให้ฝึกปฏิบัติในชุมชน จัดการเรียนการสอนแบบสัมมนา จัดให้ผู้เรียนฝึกเสนอโครงการ จัดให้มีการศึกษาคูณาน จัดวิธีการสอนแบบบรรยาย จัดการเรียนการสอนแบบกลุ่มแก้ปัญหา และจัดการสอนโดยให้นักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ซึ่งวิธีการสอนในรูปแบบต่าง ๆ นี้จะช่วยให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ต่อเนื่อง) นี้ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความสำคัญกับการจัดมอบหมายงานให้นักศึกษา เพื่อมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการพัฒนาทางด้านสติปัญญา เกิดความคิดสร้างสรรค์ คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ (อารมณ วุฒิพฤกษ์, 2527) และนอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญยังได้ให้ความสำคัญในการสอนแบบบรรยาย ซึ่งสอดคล้องกับ สมคิด รักษาสัตย์ และ ประพนม โอทกานนท์ (2525) ที่กล่าวว่า การเรียนการสอนพยาบาลศาสตร์ ประกอบด้วย ภาควิชาและภาค

ปฏิบัติ การเรียนการสอนส่วนใหญ่จะเป็นการบรรยาย หรืออภิปรายและแบบให้นักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ทั้งนี้เนื่องจากวิธีการสอนแบบบรรยายนั้นเหมาะสำหรับเนื้อหาที่เป็นหลักการหรือทฤษฎี และต้องการให้ผู้เรียนมีความรู้เป็นหลักสำคัญ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้มีหลากหลาย อาจารย์ผู้ทำการสอนจึงต้องศึกษาและมีทักษะในการเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสมในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในทิศทางที่พึงปรารถนา (จินตนา ยูนิพันธุ์, 2530) ซึ่งสอดคล้องกับ เชียรศรี วิวิศรี (2527) ที่กล่าวว่า ในการจัดการเรียนการสอน ผู้ใหญ่ควรใช้วิธีการหลายอย่าง หลายรูปแบบตามความเหมาะสม ซึ่งจะเป็นการสร้างให้ผู้เรียนมีทักษะ รู้จักคิดวิเคราะห์มากขึ้นและช่วยให้การเรียนรู้ของผู้ใหญ่ประสบผลสำเร็จ

5. การประเมินผลการเรียน จากการวิจัยครั้งนี้สามารถใช้เป็นแนวทางในการประเมินผู้เรียน โดยจะให้ความสำคัญกับการพิจารณาผลการสอบรายวิชา ผลการสอบภาคปฏิบัติ พิจารณาจากความประพฤติ มีการสอบรวบยอดก่อนจบการศึกษา ให้ผู้นิเทศประเมินผู้เรียน พิจารณาจากผลงานที่มอบหมายของผู้เรียนรายบุคคล พิจารณาจากความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม แนวทางในการประเมินผลการเรียนของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ต่อเนื่อง) นี้จะมีการพิจารณาจากหลายอย่าง ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่ามีความแตกต่างไปจากแนวทางการประเมินผลการเรียนในหลักสูตรพยาบาลชั้นกลางที่มีอยู่ปัจจุบัน ที่ให้ความสำคัญกับการพิจารณาผลการสอบรายวิชา ผลการสอบภาคปฏิบัติและพิจารณาจากความประพฤติเท่านั้น บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ (2535) กล่าวว่าไว้ว่าการประเมินผลการเรียนควรใช้หลายวิธีผสมกันจะทำให้ได้ข้อมูลที่เชื่อถือได้มากขึ้น

ตอนที่ 2 ความเป็นไปได้ของการนำองค์ประกอบหลักสูตรที่ศึกษาได้ไปใช้จริง

องค์ประกอบของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ต่อเนื่อง) สำหรับพยาบาลชั้นกลาง จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า องค์ประกอบหลักสูตรทั้ง 5 ด้าน ดังต่อไปนี้มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้จริงโดยรวมในระดับมากที่สุด

1. ปรัชญาหลักสูตร มีดังนี้

คน เป็นองค์รวมประกอบด้วย ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม คนแต่ละคนมีการคิดการเรียนรู้และการกระทำตามแบบของตนเอง รวมทั้งคนจะมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง และมีการเปลี่ยนแปลงไปตามวัย

สุขภาพ เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละบุคคล สุขภาพดี หมายถึง ความสมบูรณ์ทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม การมีสุขภาพอนามัยที่ดีจึงเป็นความต้องการพื้นฐานที่จำเป็นของคน

สิ่งแวดล้อม ประกอบด้วยสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ชีวภาพ รวมทั้งคน
 ครอบครัว และชุมชน ซึ่งมีผลต่อการดำรงอยู่ และการเปลี่ยนแปลงด้านสุขภาพอนามัยของคน
 การพยาบาล เป็นการช่วยเหลือมนุษย์ทั้งในภาวะปกติและภาวะเจ็บป่วย โดย
 ให้บริการทั้งในด้านการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสุขภาพ
 ของบุคคล ครอบครัว ชุมชน

การจัดการศึกษาพยาบาล เป็นกระบวนการในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้
 ความสามารถสูงขึ้น ซึ่งจะทำให้การบริการมีประสิทธิภาพ

ผู้สำเร็จการศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการใช้กระบวนการ
 พยาบาล มีความรับผิดชอบ เป็นผู้นำ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีคุณธรรมใน
 การดำรงชีวิตและดำรงตนเป็นพลเมืองดีของสังคม

2. วัตถุประสงค์หลักสูตร มีดังนี้

พยาบาลศาสตรบัณฑิตจากหลักสูตรนี้ จะมีความสามารถดังนี้

- 1) ปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้กระบวนการพยาบาล
- 2) ให้บริการสุขภาพอนามัยโดยครอบคลุมทั้งด้านการส่งเสริมสุขภาพ การ
 ป้องกันโรค การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสุขภาพของประชาชนทุกเพศวัย
- 3) เป็นผู้นำทีมการพยาบาลได้
- 4) แสดงออกถึงความเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม
- 5) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและร่วมมือประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทุกระดับ
- 6) มีความรับผิดชอบต่อวิชาชีพและสังคม
- 7) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- 8) สอน แนะนำและให้คำปรึกษาด้านสุขภาพอนามัยแก่ประชาชนทั่วไปได้
- 9) มีความจงรักภักดีต่อชาติ
- 10) ศึกษาต่อระดับสูงได้

ผลการวิจัยพบว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตรรวมมี 10 ข้อ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญมี
 ความคิดเห็นที่สอดคล้องกันสูง วัตถุประสงค์นี้จะกำหนดความสามารถของบัณฑิตใน 3 ด้านคือ
 ความสามารถเชิงวิชาชีพในการให้บริการสุขภาพอนามัย ความสามารถเชิงวิชาการในการแสวงหา
 ความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง และความสามารถในการเป็นพลเมืองดี มีคุณธรรม จริยธรรม

3. โครงสร้างหลักสูตร มีดังนี้

โครงสร้างของหลักสูตรประกอบด้วยหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป หมวดวิชา-
 เฉพาะ

ในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปประกอบด้วยวิชา สังคมวิทยา ปรัชญาเบื้องต้น การเมือง ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส การสื่อสาร ฟิสิกส์ ชีวเคมี และสถิติเบื้องต้น

ในหมวดวิชาเฉพาะประกอบด้วยวิชากายวิภาคศาสตร์และสรีรวิทยา พยาธิสรีรวิทยา จิตวิทยาพัฒนาการ กระบวนการพยาบาล การพยาบาลเด็ก การพยาบาลอายุรศาสตร์ การพยาบาลศัลยศาสตร์ การพยาบาลสูติ-นรีเวชศาสตร์ สุขภาพจิต และการพยาบาลจิตเวช การพยาบาลผู้สูงอายุ การพยาบาลอนามัยชุมชน จริยศาสตร์สำหรับการพยาบาล การบริหารการพยาบาล การวิจัยทางการพยาบาล ทฤษฎีการพยาบาล

4. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า มีลักษณะการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย ได้แก่ การสอนแบบบรรยาย การสอนแบบฝึกปฏิบัติ การสอนแบบสัมมนา การสอนแบบกลุ่มแก้ปัญหา สอนจากกรณีศึกษาผู้ป่วย จัดการเรียนการสอนโดยให้นักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ส่วนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้แก่ จัดมอบหมายงานให้นักศึกษา จัดให้ผู้เรียนได้มีการสัมมนา ให้ผู้เรียนฝึกเสนอโครงการ จัดให้มีการศึกษาดูงานนอกสถานที่ จัดฝึกปฏิบัติในสถานบริการสุขภาพ ให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติในชุมชน

5. การประเมินผลการเรียน ผลการวิจัยพบว่า จะให้ความสำคัญกับการพิจารณาผลการสอบในรายวิชา พิจารณาจากผลงานที่มอบหมายของผู้เรียนรายบุคคล พิจารณาจากความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ให้ผู้นิเทศประเมินผู้เรียน ให้ผู้เรียนประเมินตนเอง ให้ผู้เรียนประเมินผู้เรียน พิจารณาจากผลการสอบภาคปฏิบัติ พิจารณาจากผลการสอบปากเปล่า พิจารณาจากความประพฤติ และมีการประเมินรวบยอดก่อนจบการศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบหลักสูตรมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้จริง ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นถึงความสมบูรณ์ขององค์ประกอบหลักสูตรได้ระดับหนึ่ง และทั้งนี้อาจเนื่องมาจากว่า การจัดการศึกษาพยาบาลมีความสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาสาธารณสุขของประเทศที่ต้องการให้ประชาชนมีภาวะสุขภาพดี และต้องการปรับปรุงคุณภาพการพยาบาลให้ดีขึ้น ดังที่ รัตนา ทองสวัสดิ์ (2531) กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ คือ การจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับนโยบายของประเทศ และความต้องการของสังคมเพื่อรักษาระดับมาตรฐานของวิชาชีพให้มีคุณค่าในทางสังคมได้อย่างมั่นคง

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ควรนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ไปพัฒนาหลักสูตร โดย

1. จัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการสำหรับคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรของกระทรวงสาธารณสุขร่วมกันพิจารณาจำนวนหน่วยกิต ขอบเขตเนื้อหารายวิชา ความต่อเนื่องของเนื้อหาเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพของสังคมในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
2. เผยแพร่ผลการศึกษาไปยังวิทยาลัยพยาบาลและโรงเรียนพยาบาลระดับต้นใน 5 แขวงทั่วประเทศให้รับทราบเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษาพยาบาลของกระทรวงสาธารณสุข ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำการพัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ต่อเนื่อง) สำหรับพยาบาลชั้นกลาง ให้สมบูรณ์ในส่วนของลักษณะวิชา รายละเอียดเนื้อหาวิชา และโปรแกรมการศึกษา